

[Niels Helveg Petersen]

På det udenrigspolitiske område har folketinget i den forløbne samling truffet en række vigtige beslutninger. Danmark har vendt sig imod det amerikanske rumforskningsprogram, SDI, og Danmark gør her fælles sag med en betydende del af den amerikanske opinion, som sætter mange kritiske spørgsmål ved SDI og i øvrigt også ved en række andre sider af den amerikanske administrations forøgelse af de militære udgifter.

Set med vores øjne var det opfyldelsen af mange års bestræbelser, da folketinget vedtog et radikalt beslutningsforslag om en gradvis procentvis forøgelse af u-landsbistanden, således at Danmark i begyndelsen af 1990erne når op på at yde den ene procent af bruttonationalproduktet i u-landsbistand, som vi ved utallige lejligheder har forpligtet os til og stemt for i FN og andre organer. Midt i vore egne betydelige økonomiske vanskeligheder er denne beslutning udtryk for, at vi ikke glemmer vort ansvar over for den del af verden, hvor problemerne er så utrolig mange gange større end i vores egen.

For få dage siden fastlagde folketinget i meget glædelig bred enighed retningslinierne for Danmarks holdning til det videre arbejde med de såkaldte unionsplaner. Danmark fastholder den linje, som i mange år har været gældende, at det ikke er gennem ændringer i institutionerne, gennem indskrænkninger i varetøret eller gennem udvidelse af Parlamentets beføjelser, at det europæiske samarbejde kan bringes videre.

Endelig noterer vi med meget stor tilfredshed, at den danske holdning til den sydafrikanske regerings inhumane apartheidpolitik i årets løb er blevet skærpet og præciseret.

I indenrigspolitikken har der ikke været så meget af den, skal vi sige ydre dramatik med regeringskriser og valg, som vi så ofte har haft. Til gengæld har der været betydelig debat og strid om nogle afgørende spørgsmål: uddannelsestilbud, overenskomstindgreb og delvis også skattereformen. Det vil jeg vende tilbage til, men til indledning nogle almindelige vurderinger af den økonomiske situation.

Der er en række positive træk i udviklingen og ganske specielt da, hvis vi sammenligner den med udviklingen i landene omkring os. Det gælder prisudviklingen, hvor vi nu kan registrere de laveste prisstigninger i, tror jeg, 14 år. I forbindelse med forårets overenskomstindgreb ytrede især Forbrugerrådet

frygt for, at der udviklede sig en prishamstring, men af de seneste tal kan vi se, at denne frygt var ubegrundet.

Løn- og prisstigningerne balancerer nu stort set. Efter de seneste opgørelser er lønudviklingen for LO-arbejdere og prisstigningerne i samme periode af samme størrelse. Jeg noterer mig hr. Jes Lundes betragtninger over faldet i løkvoten og stigningen i restindkomsterne. Jeg synes egentlig, det er en lidt mærkelig talvælselse. Der var ifølge hr. Jes Lunde forsvundet ca. 40 mia kr. fra lønmodtagerne. Ja men hvordan havde situationen set ud, hvis disse penge var blevet udbetalt? Så havde vi haft et øget underskud på statsfinanserne, en stærkere inflation og en højere arbejdsløshed. Havde det samlet været en fordel? Nej, tværtimod.

Særligt interesserede vil jeg i øvrigt henvise til, hvad den socialdemokratiske svenske finansminister, Kjell-Olof Feldt, har sagt om problemet med forskydningen mellem løn og overskud i økonomien. Han påpeger, at det, der sker i disse år, også i den svenske økonomi, er en tilbagevenden til mere normale forhold mellem løn og overskud, og han siger: vi havde på et tidspunkt i 1970erne en unormalt høj løkvota, som gav os alverdens problemer med investeringerne, og derfor må vi nu vænne os til, siger Feldt – og jeg tror, det er en helt præcis og rigtig betragtning – at vi varigt skal have en ændret fordeling for at kunne gennemføre de betydelige investeringer, vi har brug for.

Investeringerne kan vi se har været i en overordentlig god udvikling inden for de senere år. Det gælder både industriens investeringer og investeringerne i erhvervsbyggeriet. Ifølge nogle af de seneste vurderinger vil der i de kommende år være en vis tendens til, at investeringerne flader ud; i så fald er det en tendens, vi må holde under meget nøje observation, fordi det ikke er en langsigtet interesse for det danske samfund, at det sker.

Vi kan se på beskæftigelsen, at der har været en betydelig fremgang, en fremgang, der efter alt at dømme vil fortsætte i 1985 og 1986.

Vi har også oplevet et rentefald. Renten er i dag ca. 3 pct. lavere, end den var, da folketingssamlingen startede. Det er noget, der batter på statsfinanserne. Hver gang renten falder 1 pct., forbedrer det statens finanser med 4 mia kr.